

Gevlucht uit Syrië, Eritrea, Nepal, China en Irak

'Ik hou heel erg van Amsterdam'

Het Gemeenschappelijke Administratiekantoor (GAK) aan het Bos en Lommerplein bood ooit onderdak aan 3000 ambtenaren. Nu wonen er 600 mensen in gekochte of gehuurde eenkamerwoningen. Ook 26 vluchtelingen met een verblijfsvergunning hebben hier onderdak gevonden. Ze staan aan het begin van een nieuw leven. Hoe bevalt het de jonge mannen?

Tekst Katja Kreukels Beeld Wout Jan Balhuizen



Het voormalige GAK-gebouw was bij de opening in 1960 een van de grootste en modernste kantoorgebouwen van Nederland en een uitgesproken voorbeeld van nieuwe zakelijkheid. Het kolossale glazen bouwwerk, een ontwerp van stadsbouwmeester Ben Merkelbach, maakt nog steeds indruk als je ervoor staat. Elf verdiepingen hoog. Honderden ramen. Honderden ogen op de wereld. Voor de jonge mannen op de eerste twee verdiepingen van de Zuidvleugel bieden de vensters uitzicht op hun nieuwe wereld en hun nieuwe toekomst. Ze komen uit Syrië, Eritrea, Nepal, China, Irak. Gemiddelde leeftijd: 22 jaar. De meeste van de verblijfsgerechtigde vluchtelingen wonen deze zomer één jaar aan het Bos en Lommerplein. Ze leren Nederlands, volgen inburgeringscursussen en willen boven alles meedoen, nieuwe vrienden maken, studeren.



Abdullah

Abdullah (23), strak getrimde baard, keurig gepoetste schoenen, komt uit Syrië en woont in een smaakvol ingerichte kamer op de eerste verdieping. Hij heeft nog maar weinig andere jonge Nederlandse bewoners ontmoet, vertelt hij op spijtige toon. Zijn Nederlandse woordenschat is dankzij een intensieve taalstudie aan de Vrije Universiteit groot genoeg voor een eenvoudig kennismakingsgesprek, maar als hij mensen bij de lift tegenkomt, gaat het contact niet verder dan een beleefd 'hallo' en 'heb een fijne dag'. 'Ik zou zonder aarzeling naar een andere verdieping verhuizen om meer Nederlanders te treffen. Hoe moeten we nou integreren als we tussen de andere vluchtelingen blijven wonen?' Hij adviseert bij het containerproject in het voormalige sportpark Riekerhaven in Nieuw-West. Hier worden 500 studenten ondergebracht, waarvan de helft vluchteling is met een verblijfsvergunning (de zogenaamde statushouders), net als hij. 'Plaats iedereen door elkaar en organiseer activiteiten waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten', benadrukt de jonge en ambitieuze Syriër.

'Toon je solidair met vluchtelingen'

Ontmoeting, kennismaking en integratie zijn voor Abdullah belangrijke thema's. Hij laat foto's zien van Koningsdag waar hij samen met andere vrijwilligers lintjes verkoopt, gemaakt van

het materiaal van reddingvesten. De opbrengst van het project re-vestlife gaat naar organisaties die vluchtelingen helpen. 'Ik vind het een mooi idee. Een tastbaar symbool om je solidair te tonen met vluchtelingen en mensen bewust te maken van onze aanwezigheid. We zijn niet allemaal hetzelfde.'

'Ik heb alles verloren in Syrië'

Voordat de oorlog vijf jaar geleden uitbrak, deed Abdullah alles wat hij wilde in de Zuid-Syrische stad Daraa, waar hij bij zijn ouders woonde. Hij studeerde ICT, ging uit met vrienden. 'Ik kon alles doen.' Hij lacht. 'Ik drink gewoon alcohol, ben open minded.' Op de kast naast de bank staat een aangebroken fles Jack Daniels als tastbaar bewijs. Zeker heeft hij heimwee, maar hij probeert een nieuw leven op te bouwen in Amsterdam. 'Ik wil graag architectuur studeren en gaan reizen, nieuwe werelden ontdekken. Maar denk liever niet te ver vooruit. Ik leef in kleine stappen. Ik heb alles verloren in Syrië. Sindsdien ben ik meer op mijn hoede.'

Pramish

In het GAK-gebouw ziet alles eruit alsof het gisteren is opgeleverd. Er ligt nog geen propje op de grond. De deuren zijn fris geveerd, allemaal in dezelfde kleur, maar achter die deuren gaan verschillende levens schuil. Pramish (22) uit Nepal, zwart haar in een knotje geknoopt, woont aan de achterkant op de tweede verdieping. Hij kijkt niet uit op de binnentuin, zoals Abdullah,

>

Gespikkeld wonen

20 april 2016 organiseerde Jesse Meester, bestuurslid van de Vereniging van Eigenaren, samen met Stadgenoot en de gemeente een bijeenkomst voor de oude en nieuwe bewoners van het GAK-gebouw om elkaar beter te leren kennen. De jonge statushouders maakten kenbaar dat ze meer verspreid door het gebouw willen wonen om beter te kunnen mengen met de bestaande bewoners. Vanaf 1 augustus gaat dat gebeuren op vrijwillige basis. Zeven statushouders in de Zuidvleugel bijten dan het spits af, verhuizen intern en gaan gespikkeld wonen.

maar op de A10. Zijn gordijnen zijn half dicht tegen de zon. De muren zijn nog wit. Het meest kleurrijke op zijn kamer is zijn dekbedovertrek met roze lotusbloemen.

‘Ik wil op eigen benen staan’

Een paar mensen van zijn gang kent hij. Een buurman uit Syrië en Eritrea. Ze drinken weleens bier samen, roken een sigaret. De taal is dan wel een probleem, vertelt Pramish. ‘Ik praat Engels, maar mijn buurman uit Eritrea nauwelijks. Onze gespreksonderwerpen gaan niet veel verder dan het weer of eten. Niet over wie je echt bent of hoe je je voelt.’ Hij vindt Nederlanders heel aardig en open en hoopt ooit iets voor ze terug te kunnen doen. Maar eerst wil hij zijn energie steken in een Engelstalige ICT-studie aan de Hogeschool InHolland in Diemen. Zijn plan is computerprogrammeur te worden. ‘Ik ben leergierig en wil op eigen benen staan. Wie weet kan ik ooit naar Nepal terugkeren. In dat land kunnen ze nog wel wat superhelden gebruiken.’

‘Fantaseren over Nederland’

Wat hem opvalt is dat Nederlanders het druk hebben. ‘Ik vind het leven hier best stressvol. Stressvoller dan gedacht. Ik kom uit een klein Nepalees bergdorp waar mensen compleet wereldvreemd zijn. Ze weten niet eens dat de Himalaya het hoogste gebergte van de wereld is. Ze werken op het veld, eten van hun eigen land.’ Hij was zelf ook wereldvreemd geeft hij toe, voor hij hier terecht kwam. Na het kijken van filmpjes op YouTube fantaseerde hij over Nederland. ‘Ik zag mooie kleuren, veel lichtjes, mensen op fietsen. Ik dacht dat alles hier makkelijk zou gaan.’ Zijn zus die nog in Nepal woont, droomt over een leven in de Verenigde Staten, gaat Pramish verder op droeve toon. ‘Het leven wordt elders mooier denkt ze. Maar ze weet niet veel van de wereld. Ze leeft alleen in boeken. Ik hoef geen groot huis. Ik wil liefde, zorg en waardering.’



Majd

Majd (21), uit de Syrische stad Aleppo, beent door zijn nog wat kale kamer op de eerste verdieping. Hij draagt een sportbroek en heeft een open en vriendelijk gezicht. Op zijn bureau liggen stapels papier en een feesthoedje. ‘Ik ben hier eigenlijk alleen om te slapen. Daarom ken ik nog niet veel mensen in dit gebouw. Ik ken nauwelijks hun namen.’ Maar heel erg lijkt hij daar niet mee te zitten. Hij heeft al zo veel nieuwe Nederlandse vrienden gekregen sinds hij in Amsterdam woont. De taal begint hij aardig onder de knie te krijgen. ‘Ik hou heel erg van Amsterdam. Ik voel me hier thuis dankzij de mensen. Mijn omgeving is echt geweldig. Dat kun je je niet voorstellen.’

‘Arabisch leren in ruil voor Nederlands’

Het begon allemaal toen hij zich aansloot bij Refugees welcome Amsterdam. Samen met andere vrijwilligers vangt hij vluchtelingen op die met de internationale trein aankomen en geeft ze te drinken, eten, kleding. Hij begrijpt wel waarom ze voor Nederland kiezen. ‘De mensen zijn hier open naar buitenlanders en spreken goed Engels. Dat helpt om te netwerken.’ Als Majd iets goed kan, is het netwerken. Hij leerde via dit welkomstproject een meisje kennen die Arabisch wilde leren in ruil voor Nederlandse taalles. En hij stapte in het Jeugdteam van de Anne Frank Stichting dat voorlichting geeft aan schoolkinderen over de gevolgen van racisme en discriminatie. ‘Mijn vrienden zeggen wel eens: Majd koop een agenda. Je vergeet steeds van alles. Maar ik verzet me daar nog tegen. Mijn leven is best druk, maar ik wil niet alles van te voren vastleggen.’

‘Een poepie laten ruiken’

In Syrië heeft hij veel vrienden verloren toen de oorlog uitbrak. ‘Niet fysiek, maar mentaal. We verschilden van mening. Ik was tegen Assad en voor de revolutie. Inmiddels zie ik dat het overall een puinhoop is. Geweld wordt met geweld beantwoord. Er is geen makkelijke oplossing voor dit conflict. Ik ben niet zo optimistisch over Syrië. Wel over mijn eigen leven. Ik ga iets goeds doen. Ik wil sociologie gaan studeren en als maatschappelijk werker aan de slag. Mensen helpen. Ik ben dol op de bekende Nederlandse uitdrukking: “Ik ga ze een poepie laten ruiken”’ ■

Kennismaken met bewoners van het GAK-gebouw
Stuur een mail naar vbestuur@studiozuid.nl en je wordt op de hoogte gehouden van de evenementen die georganiseerd worden.